

FICHE KWALITEITSBEHEER ASBESTATTEST

INHOUD

Voorwoord.....	3
1 Kwaliteitsborging: doel en verantwoordelijkheden	5
1.1 Doel	5
1.2 Kwaliteitscascade	5
1.2.1 De asbestdeskundige (ADI)	5
1.2.2 De certificatie-instellingen (CI's)	7
1.2.3 OVAM	7
1.3 Naar een objectief meetbare kwaliteit	8
2 Kwaliteitsborging door OVAM: hoe en wat?	8
2.1 OVAM volgt de CI's nauwgezet op	8
2.2 OVAM investeert in digitale toepassingen voor kwaliteitsborging	9
2.2.1 Uniforme, digitale rapportage-omgeving	9
2.2.2 Artificiële intelligentie	9
2.2.3 Foolproof maken van de databank	10
2.3 OVAM stuurt het examen bij en herwerkt de verplichte opleiding en de bijscholing	10
2.4 OVAM communiceert met de ADI en de CI	11
3 Controles en audits van ADI's door de CI	11
3.1 Doel	11
3.2 Controleproces	12
3.2.1 Gerichte (proactieve) controles – risicogestuurd controleren	12
3.2.2 Controleverslag CI en reactiemogelijkheid ADI	12
3.2.3 Verplichte aanpassing van de asbestinventaris	13
3.2.4 Opvolgcontrole	14
3.3 Desk- en terreincontroles: Één digitale rapportage-omgeving	14
3.3.1 Werkwijze CI	14
3.3.2 Impact op de werking van de ADI	15
3.3.3 Standaard invullijsten en categorieën van sanctionering	15
3.3.4 Overzicht van alle vastgestelde non-conformiteiten	16
3.4 Klachten	16
3.4.1 Algemeen	16
3.4.2 Klacht over een asbestinventarisatie, een asbestattest of een ADI	17
4 Maatregelen en sancties bij non-conformiteiten.....	18
4.1 Verplicht aanpassen asbestinventaris	19
4.2 Non-conformiteiten en hun sanctiecategorie	19

4.3	Sancties	21
4.4	Verplicht opnieuw afleggen van en slagen in het examen als sanctie	21
4.5	Aangepaste sanctiegrenzen	22
Bijlage: Lijst van non-conformiteiten met bijhorende categorie van (voorwaardelijke) sanctie of waarschuwing		23

VOORWOORD

Deze fiche is er voor gecertificeerde asbestdeskundigen inventarisatie (hierna ADI's) en andere professionele actoren die betrokken zijn bij het opstellen van het asbestinventarisatetest (hierna asbestatetest) en/of het certificatiesysteem. In dit document krijgt u een overzicht van alle processen rond kwaliteitsborging met betrekking tot het asbestatetest. U leest hier wie welke verantwoordelijkheden draagt, welke speerpunten al behandeld zijn en welke ontwikkelingen nog in de pijplijn zitten.

Een eigenaar van een pand komt via het asbestatetest te weten of de constructie asbestveilig is of niet. Het attest somt de asbesthoudende materialen op met voor elk asbestmateriaal een risico-evaluatie, een concrete actie zodat de eigenaar naar een asbestveilige locatie kan toewerken, en adviezen over het veilige beheer en het veilig verwijderen van het materiaal.

In deze tekst verwijst de naam IP2 naar het ministerieel besluit van 10 oktober 2025 tot wijziging van de bijlage bij het ministerieel besluit van 1 april 2022 tot goedkeuring van het inspectieprotocol asbestinventarisatie.

Na te leven voorschriften

Om de kwaliteit van deze asbestatesten en een uniforme inventarisatie-aanpak te garanderen, leggen het inspectieprotocol asbestinventarisatie en het certificatiereglement de regels vast.

IP2 bepaalt dat de ADI bij de invoering en de overname van de inspectiegegevens in de databank, minstens rekening houdt met (zie titel 6.1, 4e lid):

- 1° diens expertise;
- 2° de geldende wetgeving;
- 3° de laatste ontwikkelingen in de databank en de daarbij horende gebruikershandleiding zoals terug te vinden op de vakinformatiepagina van OVAM.

De richtlijnen in de gebruikershandleiding beschrijven dus op een bindende manier hoe de ADI de inspectiegegevens moet invoeren in de databank.

Informatiekanalen OVAM

De ADI moet beschikken over een technische en inhoudelijke expertise. Deze vakkennis is minstens gebaseerd op de laatste stand van zaken wat betreft de actuele kennis in de sector over voor de ADI relevante materialen. De ADI moet er dus over waken dat die zich continu bijschoolt en zich informeert over wat er speelt in de sector. De informatie op de kanalen van OVAM dienen om de expertise van de ADI verder op te bouwen.

Er bestaan meer dan 3.500 asbesthoudende materialen. Veel aspecten kunnen niet gevat worden in allesomvattende regels en lijsten. Waar nodig verduidelijkt OVAM het juridisch kader daarom in een aantal documenten, zoals de leidraad bij het inspectieprotocol, de fiche kwaliteitsbeheer asbestatetest en de OVAM-informatiebrief met vakinformatie over het asbestatetest.

Die documenten geven aan de hand van voorbeelden inzicht in hoe de regels toe te passen. Ze bevatten geen nieuwe wetgeving en kunnen deze ook niet vervangen. Ze zijn een aanvulling op de geldende wetgeving met waar nodig een interpretatie van voorschriften die gerespecteerd moeten worden. De documenten geven evenmin een exhaustief overzicht van de te respecteren wetgeving. Ten slotte moet de ADI altijd opnieuw nagaan hoe die voor een inspectiegebied de richtlijnen uit deze documenten kan toepassen.

Versiegeschiedenis

Bijkomende informatie over het proces van het kwaliteitsbeheer, zal OVAM steeds opnemen in nieuwe versies van deze fiche.

U kan de nieuwe of gewijzigde tekstdelen herkennen aan deze markering.

In volgende titels vindt u nieuwe tekst ten opzichte van de versie van 12 mei 2026:

- 1.2.1 De asbestdeskundige (ADI)
- 1.2.2 De certificatie-instellingen (CI's): Welke ADI's vallen onder de kwaliteitsborging van een CI?
- 2.3 OVAM stuurt het examen bij en herwerkt de verplichte opleiding en de bijscholing
- 3.1 Controles en audits van ADI's door de CI – Doel
- 3.2 Controleproces, in het bijzonder
 - 3.2.1 Gerichte (proactieve) controles – risicogestuurd controleren
 - 3.2.2 Controleverslag CI en reactiemogelijkheid ADI
- 3.3.1 Werkwijze CI: bewaren vaststellingen terreincontrole
- 3.3.3 Standaard invullijsten en categorieën van sanctionering: Adviezen over het veilige beheer en de veilige verwijdering van de asbesthoudende materialen
- 3.4 Klachten
- 4.1 Verplicht aanpassen asbestinventaris
- 4.2 Non-conformiteiten en hun sanctiecategorie

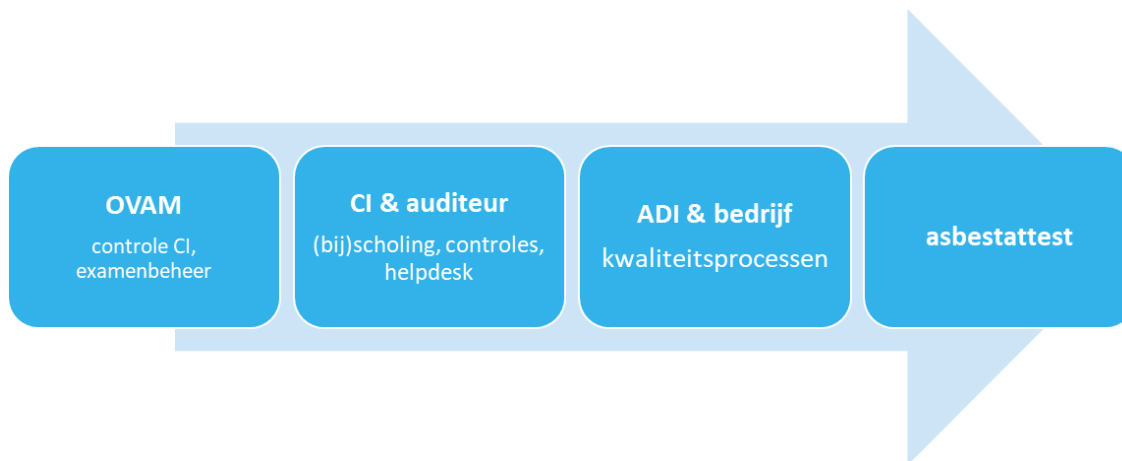
1 KWALITEITSBORGING: DOEL EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

1.1 DOEL

De asbestattesten zijn een noodzakelijk instrument om een asbestveilig Vlaanderen te bereiken in 2040. Het is dus cruciaal dat de asbestattesten kwalitatief zijn. Ze moeten niet alleen volledig zijn en de juiste informatie bevatten. De informatie moet ook op een duidelijke en eenvoudig begrijpbare manier opgenomen zijn in het attest.

1.2 KWALITEITSCASCADE

Een kwaliteitscascade moet verzekeren dat alle schakels in het systeem kwaliteitsvol werken zodat ADI's kwalitatieve asbestattesten opstellen. Elke schakel in die cascade speelt daarin een belangrijke rol en heeft zijn eigen verantwoordelijkheden.

1.2.1 **De asbestdeskundige (ADI)**

De persoonsgecertificeerde ADI stelt de asbestinventaris op voor het asbestattest, op naam en onder de kwaliteitsborging van een procesgecertificeerde ADI.

Na te leven voorschriften

De ADI moet de voorschriften die van toepassing zijn naleven bij het uitvoeren van een asbestinventarisatie. Dit zijn niet alleen de bepalingen die volgen uit het IP. Hier vindt u de belangrijkste wetteksten met voorschriften nog even op een rijtje:

- Het materialendecreet en het Vlarema bevatten de basisregels voor de asbestattesten en de uitvoering van de job als ADI. Het IP en het certificatiereglement (hierna CR) herhalen in regel geen bepalingen die al in deze wetteksten beschreven staan.
- Het IP beschrijft in hoofdzaak hoe de ADI de asbestinventarisatie moet uitvoeren.

- Het CR beschrijft vooral de voorwaarden die de ADI moet respecteren om de kwaliteit te borgen: de bijscholing, de procedures bij controles, klachten en vragen...
- De non-conformiteitenlijst in bijlage 2 van het CR bevat echter ook richtlijnen die de ADI moet respecteren bij de asbestinventarisatie.
- De kennisonderdelenlijst in bijlage 1 van het CR die verder uitgewerkt wordt in het examenreglement beschrijft de kennis, attitude en vaardigheden waarover een persoonsgecertificeerde ADI moet beschikken. De ADI moet hier uiteraard niet alleen over beschikken op het moment dat die het examen aflegt; deze kennis gebruikt de ADI bij het uitoefenen van diens job.

Expertise van de ADI

De persoonsgecertificeerde ADI moet dus ook beschikken over een technische en inhoudelijke expertise. Deze vak kennis is minstens gebaseerd op de laatste stand van zaken wat betreft de actuele kennis in de sector over voor de ADI relevante materialen. De ADI moet er dus over waken dat die zich continu bijschoolt en zich informeert over wat er speelt in de sector.

Belang van het procescertificaat

De procesgecertificeerde ADI moet op diens beurt beschikken over een kwaliteitsbeheerssysteem. Dit systeem moet minstens zorgen voor de onafhankelijke, onpartijdige en objectieve werking van de persoonsgecertificeerde ADI's, een correct beheer van klachten, het nemen van correctieve maatregelen bij klachten of vaststellingen van non-conformiteiten, een goede uitvoering van de taken van de ADI en de opvolging van de kwalificaties, de (verplichte) opleiding en bijscholing van de persoonsgecertificeerde ADI's. De procesgecertificeerde ADI draagt dus ook een grote verantwoordelijkheid voor het opstellen van kwalitatieve inventarissen.

Richtlijnen van de CI

ADI's sluiten zich aan bij een CI naar keuze die dan instaat voor het toezicht op de kwaliteitsvolle werking van de ADI. De ADI moet steeds de richtlijnen respecteren die opgelegd zijn door de CI waarbij die is aangesloten, ook deze die verder gaan dan de wettelijke verplichtingen zoals opgenomen in het IP, vb. over het melden van de datum van het plaatsbezoek.... Heeft een ADI dergelijke richtlijnen gekregen en respecteert die deze niet, dan begaat de ADI een non-conformiteit.

Verzekering en aansprakelijkheid

De ADI kan aangesproken worden op zowel contractuele als op buitencontractuele aansprakelijkheid. Zorg dus dat u hiervoor als ADI correct verzekerd bent. De asbestdeskundige bedrijven moeten over een verzekering beroepsaansprakelijkheid beschikken voor de kosten die kunnen voortvloeien uit hun activiteit.

De verjaringstermijn voor:

- de strafvordering voor milieumisdrijven (fouten in de opmaak van het asbestattest) is tien jaar;
- de burgerrechtelijke contractuele aansprakelijkheid is tien jaar;
- de burgerrechtelijke buitencontractuele aansprakelijkheid is vijf jaar volgend op de dag dat de benadeelde kennis kreeg van de schade en de identiteit van de schadepleger, met een absolute verjaringstermijn van twintig jaar.

OVAM kan niet rechtstreeks aan de verzekeraars verplichtingen opleggen over de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Dat is namelijk een federale materie. De Vlaamse milieuwetgeving kan enkel eisen stellen aan de asbestdeskundigen en aan de certificatie-instellingen.

1.2.2 De certificatie-instellingen (CI's)

De CI's zien toe op de kwalitatieve werking van de ADI's. Daarvoor kregen ze verschillende taken toegewezen gaande van opleiding, uitreiken van de certificaten, eerstelijns helpdesk, informatieverstrekking en bijscholing, klachtenbehandeling, controleren van de ADI's en indien nodig sanctioneren. Ze moeten hiervoor beroep doen op competente lesgevers en auditeurs.

De kwaliteit van het toezicht op de ADI's hangt in grote mate af van de competenties van de auditeurs. De auditeurs moeten nog meer dan de ADI's de betrokken wetgeving grondig beheersen om de ADI's correct te kunnen informeren en beoordelen. En ook op niveau van vakken wordt van de auditeurs verwacht dat deze zich op een senior-niveau bevinden. Hiervoor is het belangrijk dat de auditeurs zich continu bijscholen over vaktechniek, de geldende wetgeving en interpretaties hierover, en processen om kwaliteitsvolle controles en audits te doen.

Ook de CI's moeten beschikken over en werken volgens een kwaliteitsbeheerssysteem. Dit systeem is uitgebreider dan dat van de ADI's en omvat onder meer elementen rond kwalificaties van de auditeurs en lesgevers, de goede uitvoering van hun taken, interne kwaliteitsborgingsprocessen...

De CI's moeten bij de uitvoering van hun taken de richtlijnen volgen die OVAM geeft voor hun kwaliteitsvolle werking en ze moeten gebruikmaken van de IT-tools die OVAM beheert en aanbiedt.

Welke ADI's vallen onder de kwaliteitsborging van een CI?

Op dit ogenblik mogen CI's volgens het Vlarema enkel controles uitvoeren bij hun certificaathouders. Deskundigen die hun activiteiten stopzetten of van wie het certificaat is opgeheven, vallen niet meer onder de kwaliteitsborging van een CI. Een CI kan dus geen controle uitvoeren op een asbestattest als het certificaat van zowel de betrokken persoons-ADI als van de betrokken proces-ADI is opgeheven of stopgezet.

OVAM onderzoekt voor de aanpassing van het Vlarema hoe de taken van een CI op dit punt uitgebreid kunnen worden.

1.2.3 OVAM

Het toezicht op de kwaliteitsvolle werking van de CI's, maar ook op het goede functioneren van het kwaliteitsborgingssysteem gebeurt door OVAM. Vanuit die toezichthoudende rol kan OVAM aan de CI's richtlijnen geven over wat OVAM beschouwt als de minimale te behalen lat bij de kwaliteitsvolle uitvoering van hun taken.

Ze levert de erkenningen af aan de CI's en volgt via steekproefsgewijze en periodieke controles op of de CI's hun taken kwaliteitsvol uitoefenen. Bij problemen kan OVAM overgaan tot het tijdelijk schorsen of definitief opheffen van de erkenning van een CI.

Op haar beurt moet OVAM verantwoording afleggen over haar werking en de werking van het certificatiesysteem voor ADI's aan haar bevoegde minister en aan het Vlaams parlement.

1.3 NAAR EEN OBJECTIEF MEETBARE KWALITEIT

OVAM wil een beter en objectiever beeld krijgen van de kwaliteit van de asbestattesten en het kwaliteitsborgingssysteem. Daarom werkt OVAM aan een datagedreven aanpak die invulling geeft aan heldere kwantificeerbare maatstaven voor de kwaliteit van asbestattesten, persoons- en proces-ADI's, auditeurs en CI's.

Het doel is ook om audits en controles zo effectief mogelijk te maken en het uit te voeren aantal af te bakenen in functie van het bereiken van de beoogde kwaliteitsindicatoren.

2 KWALITEITSBORGING DOOR OVAM: HOE EN WAT?

De kwaliteitsborging van de asbestattesten is voor OVAM een absolute prioriteit. OVAM nam al verschillende maatregelen om die kwaliteitsborging te verbeteren. De evaluatie en bijsturing gebeurt in een continu proces vanuit voortschrijdend inzicht binnen OVAM op basis van vaststellingen en terugkoppeling vanuit de sector.

Een belangrijke focus ligt in het bewaken van de kwaliteitsvolle en uniforme werking tussen de verschillende CI's op het vlak van controles, overgaan tot sancties, opvolging van de naleving van opgelegde maatregelen én op het vlak van dienstverlening (ondersteuning ADI's, helpdesk, informatieverstrekking, opleiding). Enkel dan kan een gelijk speelveld tussen CI's en ADI's gegarandeerd worden.

Enerzijds zijn er bijstellingen die een regelgevende wijziging vergen. Deze worden periodiek verwerkt bij een nieuw wijzigingstraject van het materialendecreet en het Vlarema. De Ministeriële Besluiten (MB's) Inspectieprotocol, Certificatiereglement en Retributiereglement worden ook periodiek aangepast.

Anderzijds nam OVAM flankerend al verschillende initiatieven op het vlak van de opleidingen en de bijscholing, de examens en het optimaliseren van de IT-infrastructuur en het databeheer in functie van een betere opvolging vanuit OVAM en een uniformere werking van de CI's.

2.1 OVAM VOLGT DE CI'S NAUWGEZET OP

Om de kwaliteit van de asbestattesten te borgen, houdt OVAM strikt toezicht op de CI's. Zij zijn door OVAM erkend voor het opleiden, bijscholen, begeleiden en controleren van de bij hen aangesloten ADI's. Als uit het toezicht van OVAM blijkt dat een CI haar taken onvoldoende correct uitvoert waardoor er op termijn risico's kunnen ontstaan voor de kwaliteitsborging, dan treedt OVAM kordaat op met een schorsing van de CI. Met een schorsing duwt OVAM op de pauzeknop. Dit houdt in dat de CI de tijd krijgt om maatregelen te

nemen om haar organisatie beter op punt te zetten voordat ze bijkomend nieuwe ADI's mag aansluiten. Zo'n schorsing is dus niet het gevolg van een vaststelling dat de kwaliteit van de ADI's die gecontroleerd worden door deze CI en de kwaliteit van hun asbestattesten slechter zou zijn dan bij de andere CI's. Tot nu toe ging OVAM al twee keer over tot het nemen van deze maatregel.

Flankerend neemt OVAM verschillende initiatieven:

- Maandelijks overleg- en infomomenten met de CI's;
- Investerings in bijkomende IT-ontwikkelingen die een betere kwaliteitsborging mogelijk maken;
- Continue monitoring van een aantal kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) die de CI's moeten halen;
- Steekproefsgewijze controles voor bepaalde taken van de CI's, zoals de kwaliteit van de bijscholing, klachtenbehandeling, controles van de desk- en terreincontroles;
- Naast het periodieke toezicht door OVAM, is er ook een jaarlijkse volledige controle van de CI's. Hierbij gaat OVAM of een externe onafhankelijke organisatie na of de CI nog voldoet aan de erkenningsvoorwaarden en controleert ze de kwalitatieve uitvoering van de taken waarmee de CI is belast.

OVAM controleert jaarlijks van elke CI een steekproef aan deskcontroles. Alle CI's krijgen individueel en gezamenlijk feedback over de resultaten om er mee aan de slag te gaan. De auditeurs van de CI's kregen ook een training over de veelgemaakte fouten en de richtlijnen over hoe te rapporteren aan de ADI's. OVAM volgt dit verder op met als doel te bewaken dat elke auditeur dit op eenzelfde manier blijft doen.

Inzetten op terreincontroles

OVAM gaf aan de CI's de richtlijn om sterker in te zetten op terreincontroles na het finaliseren van het asbestattest of na het afronden van het plaatsbezoek door de ADI. Eén van de belangrijkste fouten die een ADI kan maken is het niet-opnemen van een asbesthoudend materiaal in een asbestattest. Een nacontrole op het terrein is het belangrijkste middel van de CI om dit na te gaan. OVAM zal hierop ook strenger toezien maar zal zeker ook bekijken hoe eventuele moeilijkheden op te lossen zijn.

2.2 OVAM INVESTEERT IN DIGITALE TOEPASSINGEN VOOR KWALITEITSBORGING

2.2.1 Uniforme, digitale rapportage-omgeving

OVAM ontwikkelde een uniforme, digitale rapportage-omgeving in de databank voor de desk- en terreincontroles. De CI's moeten die omgeving gebruiken. Die bevat namelijk een vaste lijst met mogelijke non-conformiteiten en de bijbehorende sanctiecategorie. Dit bevordert een gelijkaardige manier van werken tussen de CI's, zowel bij de uitvoering en rapportering van de controles als bij de mogelijke sanctionering.

2.2.2 Artificiële intelligentie

Via deskcontroles op asbestinventarissen controleren de CI's het werk van de bij hen aangesloten ADI's. Het CR legt op hoeveel deskcontroles CI's moeten uitvoeren in functie van het aantal **onder haar kwaliteitsborging** afgeleverde asbestattesten. Omdat de CI's instaan voor de kwaliteitsborging van een zeer

groot aantal asbestattesten is het belangrijk om de controles ervan op een efficiënte manier te organiseren. OVAM ontwikkelde hiervoor een machinelearning (ML)-model dat de asbestinventarissen indeelt in 'slecht' of 'goed'. Tot 5 februari 2025 kozen de CI's zelf welke asbestinventarissen ze selecteerden voor een deskcontrole, tenzij naar aanleiding van een klacht. Nu moeten de CI's voor de deskcontroles in eerste instantie asbestinventarissen selecteren die het ML-model als 'slecht' aanduidt. Zo kunnen de CI's gericht controles uitvoeren op asbestinventarissen die het meeste toezicht en opvolging vergen.

Als een CI met eenzelfde VTE-inzet voor het uitvoeren van eenzelfde aantal controles de pakkans van 'slechte' asbestinventarissen kan verhogen, dan maakt dit haar kwaliteitsborging een stuk effectiever. Met eenzelfde inspanning wordt onzorgvuldig werk van een ADI immers sneller opgespoord en aangepakt. Dit is wat het door OVAM ontwikkeld machinelearning (ML)-model nu mogelijk maakt. Dit alles met het oog op zo effectief mogelijke controles: knipperlicht asbestinventarissen en vergroten van de pakkans voor ADI's die onzorgvuldig werken, en zo efficiënt mogelijk: niet meer controles dan nodig.

De training van het ML-model bestaat uit twee fasen:

1. Training op al gecontroleerde asbestinventarissen

In de eerste fase is het ML-model getraind op een set van asbestinventarissen die al door menselijke experts zijn beoordeeld (de trainingsdataset). De asbestinventarissen werden gelabeld met een kwaliteitslabel ('goed' of 'slecht'). Op basis van die labels leerde het model zelf associaties te maken tussen het label en bepaalde kenmerken van de asbestinventaris (features¹).

2. Voorspellingen op niet gecontroleerde asbestinventarissen

In de tweede fase wordt het getraind model gebruikt om de kwaliteit te voorspellen van asbestinventarissen die nog niet door een menselijke expert zijn beoordeeld. Het model analyseert de kenmerken van de asbestinventaris en vergelijkt deze met de kenmerken van de asbestinventarissen in de trainingsdataset. Op basis van deze vergelijking voorspelt het model de kwaliteit van de asbestinventaris ('goed' of 'slecht').

2.2.3 Foolproof maken van de databank

Bovendien maakt OVAM de databank stelselmatig meer foolproof op basis van de veelgemaakte fouten die naar voor komen uit deze datamining en de vaststellingen van de CI's.

2.3 OVAM STUURT HET EXAMEN BIJ EN HERWERKT DE VERPLICHTE OPLEIDING EN DE BIJSCHOLING

OVAM verscherpte het examen. Vanaf midden maart 2024 werd het theorie-examen, dat eerst 65 vragen bevatte, uitgebreid met twintig vragen. Die omvatten vooral de veelgemaakte fouten en veelgestelde

¹ Features zijn individuele, kwantificeerbare eigenschappen of aspecten die uit data worden geëxtraheerd. Ze dienen idealiter om onafhankelijke, informatieve en onderscheidende kenmerken vast te leggen die relevant zijn voor het gemodelleerde probleem. Deze features worden aan een machine learning-model gevoed om het model te trainen in het voorspellen van doelvariabelen (bv. labels).

vragen uit 2023. Zo wordt het examen aangepast aan de praktijk en wordt de lat voor de kandidaat-ADI's hoger gelegd.

Hetzelfde geldt voor de verplichte opleiding, die eveneens wordt bijgestuurd. De verplichte bijscholing 2023 ging dieper in op veelgemaakte fouten en veelgestelde vragen. De verplichte bijscholing 2024 bouwde hierop voort. De bijscholing van 2025 staat volledig in het teken van het nieuwe inspectieprotocol. De bijscholing van 2026 behandelt veelgemaakte fouten rond IP2, materialenherkenning en veilig en zorgvuldig werken. Nieuwe ADI's die de bijscholing van 2023 niet volgden, moeten in het kader van hun jaarlijkse bijscholing wel steeds de praktijkmodule van 2023 volgen.

2.4 OVAM COMMUNICEERT MET DE ADI EN DE CI

De taak om de ADI goed en snel te informeren is een taak van de CI. Toch neemt ook OVAM de nodige stappen om informatie (sneller) bij de ADI's te krijgen.

Op basis van de veelgemaakte fouten en veelgestelde vragen verduidelijkt OVAM de richtlijnen bij het Inspectieprotocol via de website (vakinformatiepagina) en nieuwsbrieven.

OVAM verfijnt de interne procedures om de informatie over nieuwe databankreleases en ingenomen standpunten sneller op de vakinformatiepagina te krijgen.

Een extra homepage in de asbestinventarisdatabank zorgt voor een gerichtere communicatie naar de ADI's en CI's. Deze bevat een handig nieuwsoverzicht om via nieuwsflitsen nog sneller nieuwe standpunten of wijzigingen in de databank mee te delen.

3 CONTROLES EN AUDITS VAN ADI'S DOOR DE CI

3.1 DOEL

De CI's gaan via deskcontroles, terreincontroles en procesaudits na of de ADI's kwaliteitsvol werken. Het uitvoeren van deze controles en audits is een belangrijk onderdeel van hun takenpakket.

Een ADI krijgt verschillende controles van de CI. Zo volgt de CI op of een ADI voldoende kwaliteitsvol werkt en of de ADI diens werking bijstuurt op basis van de vorige controles en audits. Voor een ADI is een controle een leermoment. Het laat toe om in gesprek te gaan met de CI over wat er fout loopt en over onduidelijkheden en om stappen te zetten om in de toekomst dergelijke fouten te vermijden.

De CI moet de bestaande instrumenten, zoals een deskcontrole, maximaal benutten. Een kwaliteitsvolle en volledige deskcontrole is een middel om de kwaliteit van de ADI te controleren en op te volgen. Door een volledig overzicht met non-conformiteiten en aanbevelingen aan te bieden aan de ADI kan die diens werking verbeteren.

Parallel aan de deskcontroles moeten de CI's ook voldoende inzetten op terreincontroles na het genereren van een asbestattest.

Om het systeem betaalbaar te houden is niet ingebouwd om systematisch alle asbestattesten van een ADI aan een controle te onderwerpen. De CI voert wel proactieve en reactieve controles en audits uit. Proactief voert ze steekproefsgewijs of op basis van indicatoren controles en audits uit. Reactief behandelt ze alle klachten die ze ontvangt over de ADI's die onder haar kwaliteitsborging vallen. Deze kunnen op hun beurt aanleiding geven tot bijkomende controles en audits. (CR, punt 12.1.1)

3.2 CONTROLEPROCES

Het proces verloopt zoals beschreven in de titels 12.2.2 en 14 van het MB certificatiereglement. De tekst hieronder geeft beknopt uitleg bij de belangrijkste stappen en elementen. Ze vervangt de richtlijnen uit het CR niet.

3.2.1 Gerichte (proactieve) controles – risicogestuurd controleren

Om de beschikbare controlemiddelen zo efficiënt mogelijk in te zetten, maakt OVAM al geruime tijd gebruik van artificiële intelligentie ter ondersteuning van de kwaliteitsborging. Een machine learning (ML)-model analyseert asbestinventarissen en schat in welke dossiers een verhoogd risico op kwaliteitsproblemen vertonen. Asbestinventarissen die door het model als risicovoller worden beoordeeld, krijgen daarbij voorrang voor een inhoudelijke controle. De CI's gebruiken ook eigen bijkomende, objectieve parameters bij de selectie van hun controles. Dit is onderdeel van het risicogestuurd controleren: er gebeuren dus gerichter controles op asbestinventarissen die het meeste toezicht en opvolging vergen.

De CI kan controles uitvoeren op elke inventaris die afgeleverd werd door een ADI die onder haar kwaliteitsborging valt, maar voor deze controles richt de CI zich meestal op recent afgeleverde attesten. Dit heeft als voordeel dat, als een aanpassing van de asbestinventaris nodig is, de ADI dit vaak nog kan doen binnen de correctietermijn. De CI kan, als ze dat nodig acht ook naar oudere attesten kijken. Bovendien zijn vaststellingen op recente attesten relevanter om een duidelijk beeld te krijgen van de huidige werkwijze van de ADI.

3.2.2 Controleverslag CI en reactiemogelijkheid ADI

- CI
- Na elke controle stelt de CI een gemotiveerd verslag van non-conformiteit op waarin ze de vastgestelde non-conformiteiten (categorie 1, 2, 3 of 4) of aanbevelingen (categorie 0) vermeldt.
 - Als door de non-conformiteiten een aanpassing van de asbestinventaris nodig is, dan vermeldt de CI dat in haar verslag.
 - De CI bepaalt dan ook, conform het CR, of de vaststellingen aanleiding geven tot een waarschuwing of een sanctie voor de betrokken persoons-ADI en/of proces-ADI.

- De CI bezorgt aan zowel de betrokken proces-ADI als de persoons-ADI afhankelijk van wat van toepassing is ofwel:
 - Enkel het controleverslag
 - Een waarschuwing, samen met het gemotiveerde verslag van non-conformiteit
 - Een mededeling van het voornemen tot sanctie (voorwaardelijke opheffing, schorsing of opheffing), samen met het gemotiveerde verslag van non-conformiteit. Voor een non-conformiteit van categorie 3 vermeldt deze kennisgeving ook de door de ADI te nemen maatregelen en de termijn waarbinnen deze genomen moeten worden.

- ADI**
- U krijgt van uw CI 21 kalenderdagen om hierop te reageren als u de vaststellingen betwist of als sommige elementen niet duidelijk zijn.

Opgelet: In het kader van de behandeling van een klacht kan de CI een kortere termijn geven om uw reactie te bezorgen op haar vaststellingen met betrekking tot de elementen van de klacht. Deze kortere termijn kan nodig zijn omdat de CI een uitspraak moet doen over de klacht binnen een bepaalde termijn.

- Geef uw reactie altijd constructief, gemotiveerd en binnen de door de CI opgegeven termijn.

- CI**
- De CI beoordeelt binnen de 21 kalenderdagen of de vaststellingen en de waarschuwing of voorgenomen sanctie van toepassing blijven

Als de argumenten van de ADI terecht zijn, dan past de CI haar standpunt over de non-conformiteit aan. U ontvangt dan een aangepast verslag van non-conformiteit.

- De CI legt de sanctie op of bevestigt de waarschuwing als:
 - de ADI niet reageerde binnen de 21 kalenderdagen
 - de vaststellingen die leiden tot de waarschuwing of sanctie nog altijd aangetoond zijn.

Een belangrijk element in het controleproces is de mogelijkheid voor de ADI om te reageren op de vaststellingen van de CI. Ook een beslissing over een sanctie kan pas definitief genomen worden nadat de ADI voldoende tijd kreeg om hierop te reageren. Het communiceren over de vaststellingen naar andere betrokkenen zoals de eigenaar van een TCR, nog voor de ADI hierop heeft kunnen reageren, kan de objectieve, onafhankelijke en onpartijdige werking van de CI in het gedrang brengen.

Meer informatie over de sanctiecategorieën leest u in de titel '[Non-conformiteiten en hun sanctiecategorie](#)' van dit document.

3.2.3 Verplichte aanpassing van de asbestinventaris

Een CI kan na een deskcontrole opleggen dat u een asbestinventaris moet aanpassen. In de titel '[Verplicht aanpassen asbestinventaris](#)' van dit document leest u wanneer OVAM minstens verwacht dat de CI een aanpassing oplegt. Bij de actualisatie van de asbestinventaris moet u alle non-conformiteiten aanpassen die de CI opnam in haar controleverslag, dus ook de minder belangrijke. Als u bepaalde elementen niet (meer)

kan aanpassen, motiveer dit dan altijd grondig in uw reactie naar de CI. “Het niet aanpassen van de asbestinventaris conform punt 14.14 in het certificatiereglement” is namelijk een non-conformiteit van categorie III (voorwaardelijke opheffing). Zie ook non-conformiteit nummer 2 in de [lijst van non-conformiteiten met bijhorende categorie van \(voorwaardelijke\) sanctie of waarschuwing](#).

3.2.4 Opvolgcontrole

Na uw actualisatie van de asbestinventaris voert uw CI altijd opnieuw een volledige deskcontrole uit. U ontvangt een nieuw verslag waarin de CI bevestigt dat de non-conformiteiten correct zijn aangepast of waarin ze vermeldt welke non-conformiteiten u onterecht niet aanpaste of welke bijkomende non-conformiteiten u maakte. Op deze manier:

- krijgt u duidelijkheid over het definitieve standpunt van de CI over de non-conformiteiten;
- kunnen OVAM en de CI's beter opvolgen of ADI's de asbestinventaris tijdig aanpassen en alle vastgestelde non-conformiteiten oplossen;
- komen ADI's die niet correct omgaan met de ontvangen feedback sneller op de radar voor een correctere sanctionering;
- verloopt de opvolging van de controles door de verschillende CI's op een uniformere manier;
- verhoogt de kwaliteit van de asbestattesten.

OVAM verwacht van de CI's dat ze op een formele en gestructureerde manier toezien op de correcte aanpassing van de inventaris. Bij een kwaliteitsvolle controle hoort namelijk ook de nazorg waarbij de CI erover waakt dat de ADI de vastgestelde non-conformiteiten maximaal aanpast.

3.3 DESK- EN TERREINCONTROLES: ÉÉN DIGITALE RAPPORTAGE-OMGEVING

OVAM ontwikkelde een uniforme, digitale rapportage-omgeving in de databank voor de desk- en terreincontroles. Die omgeving bevat gestandaardiseerde invullijsten met de mogelijke non-conformiteiten en de bijbehorende sanctiecategorieën. Dit bevordert een uniforme manier van werken bij de CI's en het toezicht hierop door OVAM. Bovendien kan OVAM op basis hiervan de CI's beter begeleiden.

Dit systeem koppelt de non-conformiteiten en sanctiecategorieën aan de persoon die het asbestattest genereert in de databank. De ADI's moeten hiermee dus rekening houden in hun manier van werken.

De CI's krijgen de mogelijkheid om feedback te geven over de standaard-invullijsten. Op basis hiervan past OVAM ze stelselmatig aan waarna een publicatie op de vakinformatiepagina volgt.

3.3.1 Werkwijze CI

De CI opent in de databank het dossier van de asbestinventaris waarvoor ze een desk- of terreincontrole uitvoert. De auditeur geeft dan rechtstreeks in dat dossier de vastgestelde non-conformiteiten in.

De databank koppelt via een uniek ID-nummer de vastgestelde non-conformiteiten aan de specifieke elementen van de asbestinventaris. Bijvoorbeeld bij foutief gebruik van een puntmonster in plaats van een mengmonster kan de databank deze fout rechtstreeks linken aan de keuze voor het type monster. Zo trainen we het ML-model om asbestattesten met veel fouten te identificeren om ze prioritair te controleren. We kunnen zo ook efficiënter aan de slag gaan met veelgemaakte fouten. ADI's en CI's krijgen dan sneller informatie over een correcte manier van werken.

De databank koppelt de vaststellingen aan de ADI die gekend is in de databank voor die asbestinventaris. Voor een inventaris in opmaak is dat de ADI die de inventaris aanmaakte. Voor een gefinaliseerde inventaris is dat de ADI die het attest genereert. Dit geldt zowel voor de vaststellingen bij desk- als bij terreincontroles.

Opgelet: stelt een CI non-conformiteiten vast tijdens een terreincontrole voor een attest in opmaak, dan worden deze non-conformiteiten in eerste instantie gekoppeld aan de ADI die de inventaris aanmaakte in de databank. Vanaf het genereren van het asbestattest is in de databank enkel de ADI die het attest genereert gekend. Het is dus belangrijk dat de ADI die ter plaatse ging ook het attest genereert. Zo niet worden de non-conformiteiten van de eerste ADI in het systeem gekoppeld aan de tweede ADI.

Na de controle genereert de databank een samenvatting met alle vaststellingen van de auditeur. Deze samenvatting bezorgt de CI op haar beurt aan de ADI samen met het verslag van de controle. Meer informatie over dit proces leest u in de titel '[Controles en audits van ADI's door de CI](#)' in dit document.

De CI krijgt in de toekomst steeds een geactualiseerd volledig overzicht van alle non-conformiteiten die al voor deze ADI werden vastgesteld in de databank. Dit overzicht geeft alle vaststellingen weer die de CI invoerde in de databank voor die specifieke ADI. Om die reden kan een ADI een inventaris in opmaak ook niet meer verwijderen van zodra een CI een terreincontrole uitvoerde op die inventaris.

3.3.2 Impact op de werking van de ADI

Deze manier van controleren heeft ook gevolgen voor de ADI's. In sommige bedrijven werd vroeger de inventaris aangemaakt of gefinaliseerd door een andere ADI dan diegene die het plaatsbezoek uitvoert. Nu is dat dus niet langer mogelijk. Als u de inventarissen van uw collega's nakijkt en daarna finaliseert, dan zullen alle vaststellingen van de terreincontroles aan u worden toegeschreven. Dit ligt ook volledig in lijn met de geest van de wetgeving. Die legt immers de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het asbestattest in eerste instantie bij de ADI die de inventaris finaliseert en het attest genereert.

3.3.3 Standaard invullijsten en categorieën van sanctionering

De rapportage-omgeving bevat per onderdeel van de databank een invullijst met alle mogelijke non-conformiteiten die een ADI voor dat onderdeel kan maken. Elke non-conformiteit heeft standaard een korte omschrijving waarbij de CI in functie van de vaststelling meer uitleg kan geven.

OVAM past de standaard-invullijsten stelselmatig aan op basis van de feedback van de CI's. Daarna delen we de lijsten op de vakinformatiepagina.

Hier vindt u de [invullijst voor het tabblad 'Algemene info'](#) en 'Asbestattest' in de asbestinventarisdatabank. Bij elke non-conformiteit vindt u ook de rechtsgrond. Deze is aangepast in overeenstemming met IP2.

Adviezen over het veilige beheer en de veilige verwijdering van de asbesthoudende materialen

Titel 5.12 van het IP bepaalt dat de ADI deze adviezen moet geven. In bijlage 2 van het CR vindt u een opsomming van mogelijke non-conformiteiten met de bijbehorende sanctiecategorie. U vindt die lijst ook in de bijlage van dit document 'Bijlage: lijst van non-conformiteiten met bijhorende categorie van (voorwaardelijke) sanctie of waarschuwing'. In die lijst kreeg elke non-conformiteit een nummer. Op nummer 41 staat de non-conformiteit 'Er werd geen passend advies gegeven voor het beheer van een asbesthoudend materiaal'. Dit is een non-conformiteit van categorie 3.

3.3.4 Overzicht van alle vastgestelde non-conformiteiten

Na een desk- en/of terreincontrole krijgt een ADI een verslag van de CI met een overzicht van de vastgestelde non-conformiteiten. In regel moet een CI alle non-conformiteiten opnemen die de ADI in een inventaris of tijdens het plaatsbezoek maakte. Op deze manier kan een ADI meteen bijsturen zodat die deze fouten niet meer maakt in de toekomst. Zo garanderen we ook een gelijk speelveld voor alle ADI's bij de verschillende CI's. Een controle van eenzelfde attest geeft bij een andere CI hetzelfde resultaat.

3.4 KLACHTEN

3.4.1 Algemeen

De certificatie-instelling (CI) is verantwoordelijk voor het behandelen van de klachten over de werking van de asbestdeskundigen, de kwaliteit van de asbestattesten en de werking van de certificatie-instelling zelf. Ze maakt hierbij gebruik van de digitale tools die OVAM aanbiedt.

OVAM staat in voor de controle op de kwaliteitsvolle werking van de CI. OVAM controleert daarom via steekproeven de door de CI's behandelde klachten. Ze bewaakt hierbij of de CI's de klachten kwaliteitsvol behandelen, maar ook de uniforme aanpak tussen de CI's. Vanuit die toezichthoudende rol kan OVAM aan de CI's richtlijnen geven over wat OVAM beschouwt als de minimale te behalen lat bij de kwaliteitsvolle uitvoering van hun taken.

OVAM is echter niet bevoegd om tussen te komen bij de afhandeling van individuele dossiers over asbestattesten, asbestdeskundigen of certificatie-instellingen. Er is namelijk geen rechtsgrond voor OVAM die een dergelijke tussenkomst in individuele dossiers toelaat.

Noch de CI, noch OVAM komen tussen in commerciële of juridische geschillen. Dit houdt in dat ze geen uitspraak kunnen doen met betrekking tot eventuele gevolgschade als aan ADI bepaalde informatie niet of foutief opnam in de asbestinventaris.

De klachtenbehandeling vormt een belangrijk onderdeel van het kwaliteitsborgingssysteem van de ADI's. Een volledige en correcte klachtenbehandeling die resulteert in een betrouwbaar asbestattest is nodig om het maatschappelijk draagvlak voor het asbestattest te behouden. Daarom verwacht OVAM van de CI dat

ze bij ontvangst van een klacht alle middelen gebruikt die ze ter beschikking heeft om de kwaliteitsvolle werking van de ADI voor de betrokken inventaris na te gaan.

Verskillende elementen uit het CR komen samen in de klachtenbehandeling, onder meer:

- Klachten over de ADI's (titel 9.4) en over de CI (titel 9.3)
- Controles en audits (titel 12) en sanctionering (titel 14)
- Kwaliteitsvol, objectief, onafhankelijk en onpartijdig werken door de CI (titel 2.4, in het bijzonder 2.4.1.5 en 2.4.4 en titel 2.9)
- Interne, onafhankelijke beroepscommissie (titel 2.2)

3.4.2 Klacht over een asbestinventarisatie, een asbestattest of een ADI

Als iemand twijfels heeft bij de kwaliteit van een asbestattest, dan kan die persoon in eerste instantie contact opnemen met de ADI. Mocht dit gesprek geen oplossing bieden, dan kan er altijd een formele klacht worden ingediend via het klachtenformulier.

Procedure

- De klacht wordt ingediend via het onlineklachtenformulier van OVAM
- OVAM stuurt de klacht via een digitale applicatie door naar de CI die instaat voor de kwaliteitsborging van de ADI.

Als zowel de persoons-ADI als de proces-ADI niet meer beschikt over een certificaat, dan is er geen CI meer bevoegd en kan de klacht niet behandeld worden. Voor klachten over een geblokkeerde locatie in de databank gaat OVAM na of ze gebruik moet maken van het vinkje om het inspectiegebied niet meer in rekening te nemen voor overlappingen in de databank.

- De CI stelt een klachtenbehandelaar aan.
- De CI stelt in eerste instantie voor aan de indiener van de klacht om in overleg met de ADI tot een oplossing te komen.

In het CR is niet voorzien dat deze stap op straffe van nietigheid moet worden nageleefd door de CI en/of door de indiener van de klacht. Het overslaan van de minnelijke fase door de CI of door de indiener van de klacht leidt dus niet automatisch tot het onregelmatig verklaren van de beslissing over de klacht.

- Als deze minnelijke stap niet tot een oplossing leidt of de indiener van de klacht wenst deze over te slaan, dan onderzoekt de CI de klacht.
- Binnen de 10 kalenderdagen na ontvangst van de klacht bij de CI, ontvangt de indiener van de klacht informatie over de vervolgstappen die de CI zet om tot een beslissing over de klacht te komen.
- De CI gaat na of ze bevoegd is om de klacht te behandelen. De klacht wordt als gegrond beschouwd als zij voldoende aanwijzingen bevat van een mogelijke inbreuk op de toepasselijke asbestregelgeving (IP, CR, Vlarema, ...) en daarom aanleiding geeft tot verder onderzoek. Vallen hier dus niet onder: zuiver commerciële geschillen. De beoordeling over de gegrondheid houdt geen uitspraak in over de juistheid van de klacht. Hierover kan de CI pas een uitspraak doen na het verder onderzoek.

- Als de klacht gegrond is, dan volgt een volledige deskcontrole of een audit zoals beschreven in titel 3.2 van dit document.

Dit geldt dus ook voor klachten over een ADI die een foutief adres gebruikt of foutief aanduidde in de databank, dat het om een volledig gebouw ging of dat alle gemene delen beschreven worden.

- Binnen de 30 kalenderdagen na ontvangst van de klacht bij de CI, ontvangt de indiener van de klacht de gemotiveerde beslissing over de klacht.

De CI kan deze termijn kan mits motivatie eenmalig met 30 kalenderdagen verlengen. De indiener van de klacht wordt hiervan op de hoogte gebracht voor het verstrijken van de oorspronkelijke termijn.

- Bij elke vraag of klacht van derden krijgen de proces- en persoonsgecertificeerde ADI de mogelijkheid om schriftelijk te reageren binnen de door de CI opgegeven termijn.

Het CR verduidelijkt niet in welke stap dit moet gebeuren. Daarom contacteert de CI in regel de ADI minstens 2 keer.

- Een eerste keer om te melden dat ze een klacht ontvangen hebben met de elementen van de klacht en de mogelijkheid voor de ADI om bijkomende informatie te bezorgen.
- Een tweede keer met de voorgenomen beslissing over de elementen van de klacht met de mogelijkheid voor de ADI om hierop te reageren.

De CI mag voor de reactie van de ADI een termijn geven die afwijkt van de termijn die de ADI krijgt om te reageren op het formele verslag volgende op een desk- en/of terreincontrole. Dit is nodig omdat de CI een bepaalde termijn moet respecteren waarbinnen ze de klacht moet behandelen. Hierdoor krijgt een ADI vaak twee verschillende reactietermijnen om te respecteren. Een kortere termijn om te reageren op de beslissing over de elementen van de klacht en een termijn van 21 kalenderdagen om te reageren op het verslag van de controle en een eventueel voornemen tot sanctie.

Intrekken van een klacht

Als de indiener van ene klacht de klacht intrekt, dan doet de CI geen uitspraak meer over de klacht. Als de klacht wordt ingetrokken nadat de procedure voor de behandeling van de klacht officieel gestart werd dan zet de CI wel door met de desk- en/of terreincontrole.

4 MAATREGELEN EN SANCTIES BIJ NON-CONFORMITEITEN

De CI's voeren controles en audits uit. Dit is een belangrijk onderdeel van hun takenpakket. ADI's krijgen op die manier de kans om fouten in hun werkwijze aan te passen. Als de CI fouten vaststelt in het asbestattest, dan kan ze aan de ADI ook opleggen om de asbestinventaris te wijzigen. Titel 12 van het CR beschrijft de regels die de CI en ADI hierbij moeten volgen.

OVAM ondersteunt de CI's bij deze controles en controleert ook zelf steekproefsgewijs de controles van de CI's. Ze maakt haar vaststellingen daarna over aan de CI's.

4.1 VERPLICHT AANPASSEN ASBESTINVENTARIS

De CI kan bij de vaststelling van een non-conformiteit ook opleggen dat de ADI de asbestinventaris moet aanpassen.

Verantwoordelijkheid proces-ADI

De ADI moet het aangepaste asbestattest bezorgen aan de eigenaar van de TCR (punt 14.14 in het CR). De kosten die voortvloeien uit de aanpassing (bijkomend plaatsbezoek, bijkomende monsternamen, nieuwe retributie...) vallen ten laste van de ADI.

OVAM beschikt niet over de actuele eigenaarsgegevens van de TCR's waarvoor een asbestattest werd afgeleverd. Van zodra de ADI het geactualiseerde asbestattest genereert verschijnt dit attest wel in de woning- of gebouwenpas. De eigenaar krijgt hiervan echter geen melding.

Elementen die altijd leiden tot een aanpassing van de inventaris

De CI's hebben als richtlijn om een asbestinventaris minstens te laten aanpassen in volgende gevallen (niet-exhaustieve lijst):

- de non-conformiteit leidt tot een fout op de voorpagina van het asbestattest, bv.:
 - geldigheidsduur
 - conclusie asbestveilig
 - aantal asbestmaterialen: bv. asbestmaterialen niet gevonden of materialen verkeerd geïdentificeerd als asbestverdacht
 - foutieve actie bij een asbestmateriaal, bv. zorgvuldig beheer in plaats van verwijdering
 - beperkingsfiche: ontbrekend of foutief gebruik van beperkingsfiche
 - onterechte uitsluitingsfiche
- de non-conformiteit leidt voor een materiaal tot een foute mijlpaal
- een foute afbakening van het inspectiegebied waardoor het principe van een uniek attest per inspectielocatie in het gedrang komt, vb. gebouwpolygoon op de GIS-kaart niet aangeduid;
- het opdrachtformulier is niet rechtsgeldig ondertekend of de gegevens van de inspectielocatie zijn niet correct ingevuld;
- een ontbrekende bijlage bij het opdrachtformulier voor:
 - de weigering van de opdrachtgever om bepaalde monsters te nemen;
 - de toelating om monsters te nemen van materialen van een andere eigenaar;
- een fout advies voor de te nemen maatregelen voor een veilig gebruik van de constructie als deze onvoldoende bescherming inhouden;
- de asbestinventaris bevat foto's of bewijsdocumenten die geen of onvoldoende rekening houden met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

4.2 NON-CONFORMITEITEN EN HUN SANCTIECATEGORIE

Bij elke non-conformiteit hoort een standaard-sanctiecategorie. Deze is vastgelegd in het CR en in het bijzonder in bijlage 2 van het CR (17.2 bijlage 2: lijst van non-conformiteiten met bijhorende categorie van

(voorwaardelijke) sanctie of waarschuwing). U vindt deze lijst ook in de '[Bijlage: lijst van non-conformiteiten met bijhorende categorie van \(voorwaardelijke\) sanctie of waarschuwing](#)' van dit document. In deze lijst kreeg elke non-conformiteit een nummer. Deze lijst is niet exhaustief, een CI kan dus een non-conformiteit vaststellen die niet expliciet is opgenomen in de tabel in bijlage 2. In dat geval kent de CI de categorie toe die het best aansluit bij de categorie van een gelijkaardige non-conformiteit zoals opgenomen in de tabel in bijlage 2 (MB CR, punt 14.1, 2^e lid).

Het CR geeft de mogelijkheid aan een CI om voor een vastgestelde non-conformiteit (punt 12.2.2.1, 2^e lid) of sanctie (punt 14.3, 2^e lid) af te wijken naar een minder strenge categorie. Als een CI van deze mogelijkheid gebruik maakt, dan motiveert ze dit in de invulijst in de databank. Hierbij houdt de CI rekening met de richtlijnen van OVAM hier rond zodat alle CI's hier op eenzelfde manier mee omgaan.

Voor de non-conformiteiten die niet expliciet zijn opgenomen in bijlage 2, hanteert OVAM als houvast voor het bepalen van de categorie van non-conformiteit volgend kader:

- **categorie I:** non-conformiteit in de orde van fraude of schriftvervalsing, bv. aanpassingen aanbrengen aan een analyseverslag.
- **categorie II:** non-conformiteit voor:
 - een handeling van de ADI die een onmiddellijk blootstellingsrisico inhoudt voor de ADI of anderen; vb. onveilige monsternamen;
 - het bedrijf geeft onvoldoende tijd aan de persoons-ADI's om de inventarisatie correct uit te voeren.
- **categorie III:** non-conformiteit die:
 - leidt tot een mogelijk gezondheidsrisico (anders dan een onmiddellijk blootstellingsrisico zoals opgenomen in categorie II) of mogelijke impact op de waarde van het pand;
 - en/of mogelijk leidt tot een foute unieke afbakening van het inspectiegebied;
 - en/of te maken heeft met een niet rechtsgeldig opdrachtformulier

Voorbeelden van categorie III-NC's:

 - fout advies voor de te nemen maatregelen voor een veilig gebruik van de constructie als deze onvoldoende bescherming inhouden
 - verwijdermethode die te streng of niet streng genoeg is waardoor een verkeerde inschatting van verwijderingskost gebeurt of risico's voor de gebruiker kunnen ontstaan
 - niet aanduiden van de betrokken constructie op de GIS-kaart
 - niet correct aanduiden op plan van de asbestverdachte materialen
 - foutieve eindconclusie rond aantal materialen, actie, asbestveilig
 - niet ondertekend opdrachtformulier
- **categorie IV:** overige non-conformiteiten ten opzichte van wettelijke verplichtingen.

Daarnaast kan een CI ook een aanbeveling of opmerking geven over zaken die niet wettelijk verplicht zijn, maar die de kwaliteit van een asbestattest verbeteren. Om technische redenen staan deze als een 'categorie 0' opgenomen in de invulijsten met van de controles.

Informatieverstrekking door de CI

De ADI moet ervoor zorgen dat die de vaststellingen en de informatie in de databank voldoende [documenteert aan de hand van foto's](#). Deed de ADI dit onvoldoende, dan kan het zijn dat een CI bij een

deskcontrole indicaties heeft van een non-conformiteit. Voor het waarborgen van het kwaliteitsvolle gebruik van de certificaten is het de taak van de CI om deze vermoedens steeds mee te geven aan de ADI ('categorie 0' aanbeveling/opmerking). Vermijd dus eventuele onduidelijkheden en voeg voldoende foto's toe in de databank om een duidelijk beeld te geven van de inspectielocatie.

4.3 SANCTIES

Wanneer de ADI een fout (non-conformiteit) maakt, kan hier een sanctie tegenover staan. Deze staat in verhouding tot de fout. Daarom worden de non-conformiteiten opgedeeld in categorieën. Naargelang de categorie zal ook de sanctie verschillen. Titel 12 van het CR beschrijft de regels die de CI en ADI hierbij moeten volgen.

- **Waarschuwing:** de CI wijst de ADI op de non-conformiteit, maar dit heeft (nog) geen gevolgen voor de geldigheid van het certificaat van de ADI. De ADI kan een plan van aanpak moeten bezorgen aan de CI waaruit blijkt dat die de werkwijze structureel verbeterde om herhaling van deze fouten te voorkomen.
- **Voorwaardelijke opheffing:** de CI heft het certificaat van de ADI op als niet binnen een gestelde termijn bepaalde maatregelen zijn getroffen. De ADI kan in die periode doorwerken. Als de ADI de maatregelen niet neemt binnen de door de CI opgelegde termijn, dan verliest die zonder nadere beschikking het certificaat. De CI kan bijvoorbeeld opleggen om een bijkomende opleiding te volgen of om opnieuw te slagen in het examen binnen een opgelegde termijn.
- **Schorsing:** de ADI verliest tijdelijk het certificaat en kan in die periode niet verder werken.
- **Opheffing:** de ADI verliest het certificaat definitief.

Als een ADI veel of zware fouten maakt en/of onvoldoende lessen trekt uit de richtlijnen en feedback die ze van de CI ontvangt en dezelfde fouten blijft maken, dan kan een schorsing of opheffing volgen. Zo wordt de kwaliteit van de asbestattesten en een gelijk speelveld tussen de asbestdeskundigen gegarandeerd.

Veel van de gemaakte non-conformiteiten vallen onder de categorie 3. Een categorie 3-sanctie is een voorwaardelijke opheffing. Dit wil echter niet noodzakelijk zeggen dat een ADI meteen het certificaat verliest. Bij deze sanctie krijgt een ADI de boodschap dat de gemaakte fouten een grote impact kunnen hebben, vooral op blootstellingsrisico's of de waarde van het pand. Het is dus belangrijk dat een ADI maatregelen neemt om deze fouten niet meer te maken. Pas als een ADI deze maatregelen niet of onvoldoende neemt zal die effectief het certificaat verliezen.

4.4 VERPLICHT OPNIEUW AFLEGGEN VAN EN SLAGEN IN HET EXAMEN ALS SANCTIE

Titel 10 van het CR regelt de voorwaarden over het examen dat men moet afleggen na het volgen van de verplichte opleiding met praktijkgedeelte, alvorens men kan beschikken over een persoonscertificaat asbestdeskundige. Het verbod voor een geslaagde kandidaat ADI om opnieuw het examen af te leggen nadat men geslaagd is (punt 10.7 van het CR), is opgenomen omdat het niet de bedoeling is dat een geslaagde kandidaat zich onbeperkt zou kunnen inschrijven voor het examen om zo de gestelde vragen te verzamelen en mogelijk te verspreiden.

In punt 14.6 van het CR staat dat de CI bij een non-conformiteit van categorie 3 maatregelen kan opleggen aan de ADI en de termijn waarbinnen dit moet gebeuren. Als dit niet gebeurt binnen de opgelegde termijn, dan zal de CI het certificaat opheffen zoals voorgenomen.

De opgelegde voorwaarde om opnieuw het theorie- en praktijkexamen af te leggen is een logische maatregel bij een belangrijke non-conformiteit als categorie 3. Het examen heeft hier namelijk een heel andere invulling: door het slagen in het examen verzekert de CI zich dat de ADI nog altijd beschikt over de nodige huidige kennis om het persoonscertificaat kwaliteitsvol te gebruiken. Het gaat in dit geval dus om de verplichting om te slagen in het examen in kader van een sanctioneringstraject (waarbij men al beschikt over een certificaat) en niet om het slagen in examen na het volgen van de verplichte opleiding om te kunnen beschikken over een certificaat. Hierdoor gelden de regels zoals opgenomen in titel 10 dan ook niet.

Gevolgen:

- Herexamen is niet mogelijk. Het is een eenmalige sanctie: de CI wil weten of de ADI beschikt over voldoende kennis en competenties om het certificaat kwaliteitsvol te gebruiken.
- Het verbod om het examen opnieuw af te leggen zoals omschreven in Titel 10 geldt hier niet. Het opnieuw afleggen van het examen is een maatregel opgelegd door de CI in een sanctioneringstraject. Er is dus geen sprake van een geslaagde kandidaat die er zelf voor kiest om het examen opnieuw af te leggen, hetgeen de beweegreden is achter het verbod in punt 10.7. Het opnieuw afleggen van het examen in het kader van een sanctioneringstraject is dan ook geen inbreuk op zich op titel 10 van het CR.

4.5 AANGEPASTE SANCTIEGRENZEN

OVAM heeft een goed beeld van de aard en de hoeveelheid fouten die ADI's maken. Op basis hiervan ontwikkelt OVAM een aangepast sanctiemodel dat houvast biedt aan de CI's om op uniforme manier een gepaste sanctie te bepalen.

OVAM hanteert datamodellen om billijke sanctiegrenzen af te bakenen. Deze grens wordt niet louter bereikt door de optelling van het aantal fouten. Dit zou niet billijk zijn voor ADI's die kwalitatief werken maar louter door meer asbestattesten op te maken sneller tegen een sanctiegrens zouden aanlopen die enkel bepaald wordt door een aantal gemaakte fouten. De regelgeving zal verfijnd worden met het oog op de werking van deze datagedreven sanctiegrenzen.

BIJLAGE: LIJST VAN NON-CONFORMITEITEN MET BIJHORENDE CATEGORIE VAN (VOORWAARDELIJKE) SANCTIE OF WAARSCHUWING

Deze lijst is een uittreksel uit bijlage 2 van het CR. In de tabel hieronder heeft elke non-conformiteit een nummer gekregen, dat is een aanvulling ten opzichte van de lijst in het CR.

Als de CI een non-conformiteit vaststelt die niet is opgenomen in deze tabel, dan deelt de CI de non-conformiteit in bij de categorie die het best aansluit bij de categorie van de non-conformiteit zoals opgenomen in deze tabel.

Nr.	Beschrijving	Categorie
Zowel voor persoons- als procesgecertificeerde ADI		
1	Niet uitvoeren van de corrigerende maatregelen zoals beschreven in punt 14.5 in het certificatiereglement	3
2	Het niet aanpassen van de asbestinventaris conform punt 14.14 in het certificatiereglement	3
3	De certificaathouder verricht taken verbonden met de asbestinventarisatie terwijl haar certificaat is geschorst	1
4	De certificaathouder werkt niet onafhankelijk en onpartijdig	3
5	De analyse van de monsters gebeurt niet door een door FOD WASO erkend laboratorium	2
6	Monsterneming gebeurt niet door een persoonsgecertificeerde asbestdeskundige inventarisatie	2
7	De persoonsgecertificeerde ADI volgt niet de jaarlijks verplichte bijscholing	3
8	De persoonlijke beschermingsmiddelen worden niet gedragen/onjuist gebruikt door de persoonsgecertificeerde ADI	2 of 3
Voor procesgecertificeerde ADI		
9	De procesgecertificeerde ADI beschikt niet over een verzekeringspolis beroepsaansprakelijkheid	3
10	Het bedrijf beschikt niet over de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen of ze zijn niet op de locatie/werkplek of verkeren niet in goed onderhouden staat	1
11	Op de werklocatie zijn geen passende uitrusting, materialen en geschikte hulpmiddelen of gereedschappen (andere dan de beschermingsmiddelen) aanwezig of ze verkeren niet in goed onderhouden staat	3
12	De procesgecertificeerde ADI biedt niet de nodige tijd aan de persoonsgecertificeerde ADI om kwaliteitsvol asbestinventarissen te kunnen opmaken	2

13	De procesgecertificeerde ADI beschikt niet tenminste over één persoonsgecertificeerde ADI	3
14	De personen die belast zijn met het verrichten van asbestinventarisaties beschikken niet allen over een persoonscertificaat ADI	2
15	De procesgecertificeerde ADI beschikt niet over een kwaliteitsbeheerssysteem dat volledig in overeenstemming is met het certificatiereglement.	3
16	De procesgecertificeerde ADI draagt geen zorg voor effectief toezicht op de uitvoering van het gehele asbestinventarisatieproces conform het kwaliteitsbeheerssysteem	3
17	De procesgecertificeerde ADI heeft geen registratie en/of beheersing van de vereiste en aanwezige persoonlijke kwalificaties en training (opleiding, voorlichting, instructie, werkoverleg) van de persoonsgecertificeerde ADI	4
18	De procesgecertificeerde ADI heeft geen procedure met betrekking tot het actueel houden van de documentatie en het informeren van de betrokken personen	4
19	De procesgecertificeerde ADI beschikt niet over een procedure voor steekproefgewijze kwaliteitscontroles of voert deze niet uit	3
20	Het bedrijf beschikt niet over maatregelen en/of procedures om de medewerkers structureel te vrijwaren van commerciële, financiële of andere vormen van druk, die hun oordelen en/of de resultaten en conclusies van de asbestinventarisaties kunnen beïnvloeden.	3
21	De certificaathouder beschikt niet over beschreven procedures voor primaire persoonlijke reiniging én reiniging van gereedschappen / uitrusting	3
22	Het inventarisatieplan bevat geen (verwijzingen naar) procedures voor het veilig betreden en verlaten van verdacht besmette locaties, het nemen van monsters, brongerichte emissiebeperkende werkwijzen e.d.	3
Voor persoonsgecertificeerde ADI		
23	In geval er afgeweken moet worden van de werkmethoden uit het inspectieprotocol of de leidraad zijn de alternatieve methoden niet met argumenten onderbouwd	4
24	De projectvoorbereiding heeft niet plaatsgevonden, wat leidde tot gebreken voor één of meerdere van volgende elementen: • controle op (en onderhoud van) de geschiktheid van de uitrusting, materialen en gereedschappen; • inventarisatie kan niet ongestoord en volledig worden uitgevoerd	4
25	Het asbestinventarisatieproject wordt niet uniek gecodeerd	3
26	Keuze voor de gemaakte indeling is niet met argumenten onderbouwd	4
27	De onderzoekslocatie/ruimte(n) is niet zodanig geïdentificeerd dat volledigheid, traceerbaarheid en reproduceerbaarheid gewaarborgd zijn	4
28	De richtlijnen met betrekking tot het afbakenen van de te inventariseren constructie, het inspectiegebied en de inspectiebeperkingen werden niet gerespecteerd	4
29	Er werd geen gebruik gemaakt van een correct opdrachtformulier	3

30	Het opdrachtformulier werd niet correct ingevuld en de uitgangspunten vanuit de contractafspraken en deskresearch zijn niet/niet duidelijk vastgelegd	4
31	De omvang en grenzen van het project zijn niet eenduidig vastgelegd	4
32	De persoonsgecertificeerde ADI kan het toepassingsgebied van het asbestinventarisatetest onvoldoende duidelijk duiden	4
33	Waarnemingen en schetsen/tekeningen die de plaats en aard van asbest aangeven worden niet vastgelegd, geregistreerd of gedocumenteerd.	3
34	De richtlijnen met betrekking tot de te inspecteren materialen werden niet gerespecteerd	3
35	De gehanteerde onderzoeksmethodiek leidt niet tot een inventarisatie van alle te onderzoeken constructies en materialen	3
36	De genomen monsters worden niet uniek gecodeerd	3
37	Afwijkingen of onregelmatigheden, die van invloed zijn op de aard, volledigheid en/of veiligheid van de voorgenomen asbestinventarisaties worden niet vastgelegd in de databank en/of niet vooraf overlegd met de opdrachtgever	3
38	De uitvoering van de asbestinventarisatie komt niet overeen met de van toepassing zijnde voorschriften.	3
39	Het asbestinventarisatetest is niet ter beschikking gesteld aan de opdrachtgever	2
40	De asbestinventarisatie gebeurt niet veilig en leidt tot direct risicovolle situaties	2
41	Er werd geen passend advies gegeven voor het beheer van een asbesthoudend materiaal	3
42	Bij de asbestinventarisatie blijken de vanwege de veiligheid m.b.t. asbestblootstelling vereiste PBM/ABM, decontaminatie procedures of fundamentele brongerichte emissiebeperkende werkmethoden niet of verkeerd te worden toegepast	3
43	Het plaatsbezoek is niet of niet binnen de opgelegde termijn gemeld aan de CI ondanks dat die deze informatie opvroeg	3
44	De bij inventarisatie niet toegankelijk gebleken ruimten, plaatsen of objecten worden niet direct en duidelijk geregistreerd	3
45	De ADI voerde niet alle gegevens die nodig zijn voor een correcte risico-evaluatie van een asbesthoudend materiaal in of voerde ze niet correct in	3
46	Niet van alle asbestverdachte bronnen zijn de hoeveelheden (afmeting of gewicht of volume) aangegeven op plattegrond en/of geregistreerd	4
47	Niet van elke als asbest(verdacht) aan te merken bron is een representatief monster genomen	3
48	Van materialen waarin het asbest inhomogeen aanwezig kan zijn, worden geen monsters verspreid over verschillende plaatsen genomen	3
49	Wordt de plaats van monsterneming niet/niet voldoende afgebakend/afgeschermd van de omgeving	2
50	Persoonlijke reiniging en reiniging van gereedschappen vindt niet plaats	3
51	Ontstane breukvlakken worden niet geïmpregneerd/ ingekapseld/ afgedicht	2

52	De monsterlocatie wordt na niet achtergelaten zonder bijkomende risico's	2
53	De toepassingslocaties van asbestverdachte bronnen worden niet uniek geregistreerd (foto's, tekeningen)	4
54	De registraties van locatiegegevens en waarnemingen zijn niet zodanig, zodat daaruit een correct asbestinventarisatetest kan worden opgesteld	3
55	De plaatsen van monsterneming worden niet uniek gemarkeerd en geregistreerd	3
56	Monsters worden niet als asbesthoudend materiaal vezeldicht verpakt en uniek gemarkeerd	3
57	De wijze van verpakken leidt tot vezelemisatie tijdens behandeling, transport of verzending.	2

Opmerkingen bij de non-conformiteiten

8	Er wordt een onderscheid gemaakt in de reden dat de middelen niet worden gebruikt. Indien de middelen wel ter plekke zijn, maar niet worden gebruikt is de lagere sanctie gerechtvaardigd. De voorwaardelijke opheffing kan worden opgeheven als maatregelen zijn getroffen om er voor te zorgen dat het middel voortaan (correct) wordt gebruikt.
10	Er wordt een onderscheid gemaakt in de reden dat de middelen niet worden gebruikt. Indien de middelen niet worden gebruikt, omdat het bedrijf niet over de middelen beschikt of de middelen niet op de werkplek zijn, is een onvoorwaardelijke intrekking gerechtvaardigd.
49	Het niet voldoende afschermen van de plaats van monsterneming verhoogt het risico op verspreiding van de asbestvezels die vrijkomen bij monsterneming